

Sygn. akt II PZ 16/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Zbigniew Hajn

SSN Halina Kiriło (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W. S.

przeciwko Urzędowi Wojewódzkiemu w O.

o przywrócenie do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 listopada 2014 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w E.

z dnia 17 lutego 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 17 lutego 2014 r. odrzucił skargę kasacyjną powoda W. S. od postanowienia tego Sądu z dnia 31 października 2013 r.

W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że postanowieniem z dnia 24 maja 2013 r. Sąd Rejonowy odrzucił zażalenie powoda na postanowienie tego Sądu z dnia 26 kwietnia 2013 r. jako niedopuszczalne oraz odrzucił apelację powoda od wyroku tego Sądu z dnia 22 stycznia 2013 r. jako nieopłaconą. Zaskarżonym postanowieniem z dnia 31 października 2013 r. Sąd Okręgowy oddalił zażalenie powoda na powyższe postanowienie. Odpis postanowienia Sądu drugiej instancji

wraz z uzasadnieniem pełnomocnik powoda otrzymał w dniu 6 listopada 2013 r. i w dniu 4 stycznia 2014 r. złożył skargę kasacyjną od tegoż orzeczenia.

Analizując kwestię dopuszczalności przedmiotowego środka zaskarżenia Sąd Okręgowy zważył, że w świetle art. 398¹ § 1 k.p.c. - poza prawomocnymi wyrokami sądu drugiej instancji - skarga kasacyjna przysługuje tylko w stosunku do kończących postępowanie w sprawie prawomocnych postanowień w przedmiocie odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania. Natomiast od postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie na postanowienie o odrzuceniu apelacji skarga kasacyjna nie przysługuje. Skarga kasacyjna nie przysługuje również od postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji o odrzuceniu zażalenia na postanowienie tego sądu utrzymujące w mocy postanowienie referendarza sądowego w przedmiocie oddalenia wniosku o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji gdyż nie jest to z pewnością postanowienie kończące postępowanie w sprawie, a jego przedmiotem nie jest ani odrzucenie pozwu, ani też umorzenie postępowania. Skoro zatem niniejszej sprawie skarga kasacyjna dotyczy postanowienia niemieszczącego się w katalogu postanowień wymienionych w art. 398¹ § 1 k.p.c., podlega – jako niedopuszczalna – odrzuceniu z mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Na powyższe postanowienie powód złożył zażalenie. Postanowieniu zarzucił naruszenia art. 378 § 1 k.p.c., polegające na uznaniu, że w sprawie w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji nie zaistniała przesłanka nieważności postępowania. Uchybienie to miało istotny wpływ na dalsze postępowanie, albowiem Sąd drugiej instancji oddalił zażalenie powoda na postanowienie Sądu pierwszej instancji, który nie rozpoznał zarzutu nieważności, tym samym uniemożliwiając powodowi skuteczne wniesienia apelacji. Żalący się wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania w niniejszym postępowaniu w wysokości przepisanej prawem.

Żalący się wniósł o przyjęcie zażalenia do rozpoznania, albowiem - w jego ocenie - w niniejszej sprawie doszło do naruszenia przepisów postępowania przed Sądem pierwszej instancji skutkujące nieważnością części postępowania.

Postanowienie dotyczące wniosku o zwolnienie powoda od kosztów sądowych, tj. opłaty od apelacji, wydał referendarz sądowy Sądu Rejonowego V Wydziału Gospodarczego. Rozpoznanie sprawy przez Sąd Gospodarczy a nie przez Sąd Pracy powoduje nieważność postępowania w tej części, co stanowi przesłankę do przyjęcia zażalenie do rozpoznania. Zdaniem powoda, Sąd Okręgowy w żaden sposób nie odniósł się do zarzutu nieważności postępowania, czym naruszył art. 380 k.p.c., albowiem pomimo wniosku strony, zarzut nieważności także przez ten Sąd nie został rozpoznany.

W ocenie powoda, stanowisko Sądu Okręgowego co do niedopuszczalności skargi kasacyjnej jest nieuzasadnione. Art. 394¹ § 2 k.p.c. dopuszcza składanie skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego od postanowień sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie, a także od postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienia sądu pierwszej instancji. Art. 398¹ § 1 k.p.c. dopuszcza wniesienie skargi kasacyjnej od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Zdaniem powoda, takim przepisem jest art. 394¹ § 2 k.p.c., który dopuszcza złożenie skargi kasacyjnej od postanowień sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie, a także od postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. W niniejszej sprawie Sąd drugiej instancji wydał postanowienie w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu pierwszej instancji. Postanowienie to kończyło postępowanie w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest oczywiście bezzasadne, w związku z czym nie zasługuje na uwzględnienie.

Istota niniejszego sporu sprowadza się do pytania o dopuszczalność skargi kasacyjnej na postanowienie Sądu drugiej instancji, mocą którego oddalono zażalenie powoda na postanowienie Sądu pierwszej instancji w przedmiocie odrzucenia apelacji oraz odrzucenia zażalenia na postanowienie tego Sądu

utrzymujące w mocy postanowienie referendarza sądowego o oddaleniu wniosku o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji.

Zgodnie z treścią art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku (postanowienia, co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym - art. 519¹ § 1 k.p.c.) lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie.

Postanowienie o odrzuceniu apelacji jest niewątpliwie kończącym postępowanie w sprawie, albowiem zamyka ono drogę do merytorycznego rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji. Rzecz jednak w tym, że art. 398¹ § 1 k.p.c. posługuje się terminem "kończących postępowanie w sprawie" tylko w odniesieniu do wymienionych w tym przepisie dwóch rodzajów postanowień sądu drugiej instancji, a mianowicie postanowień w przedmiocie odrzucenia pozwu oraz umorzenia postępowania. W drugiej z wymienionych kategorii orzeczeń, jakimi są postanowienia o odrzuceniu pozwu lub umorzeniu postępowania, zwrot „kończących postępowanie w sprawie” oznacza zaś, że skarga kasacyjna może być wniesiona tylko w razie umorzenia postanowieniem całego postępowania.

W konsekwencji takiego ograniczenia katalogu orzeczeń zaskarżalnych skargą kasacyjną tenże nadzwyczajny środek zaskarżenia (podobnie jak jego wcześniejszy odpowiednik w postaci kasacji) nie przysługuje od wszelkich innych - poza wyraźnie wymienionymi w komentowanym przepisie - postanowień sądu drugiej instancji, nawet jeśli mają one charakter kończących postępowanie w sprawie, w tym także postanowień o odrzuceniu apelacji.

Możliwość zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji o oddaleniu zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji o odrzuceniu apelacji nie jest więc objęta zakresem przedmiotowym art. 398¹ § 1 k.p.c., odnoszącego się do skargi kasacyjnej. Dopuszczalności skargi kasacyjnej w niniejszym przypadku nie można też wywodzić - jak sugeruje skarżący - z treści art. 394¹ § 2 k.p.c. znajdującego się w rozdziale poświęconym zażaleniu, a stanowiącego, że w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹, a także postanowień

wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Z zestawienia przepisów art. 394¹ § 2 k.p.c. oraz art. 398¹ § 1 k.p.c. bynajmniej nie wynika dopuszczalność skargi kasacyjnej od postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji o odrzuceniu apelacji. Natomiast prawidłowe odczytanie tego pierwszego przepisu oznacza, że w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, przewidziane jest zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji o odrzuceniu apelacji, jako kończące postępowanie w sprawie, jednak zażalenie to nie przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji o odrzuceniu apelacji. W konsekwencji takiej regulacji prawnej należy przyjąć, że na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji w przedmiocie odrzucenia apelacji nie przysługuje ani skarga kasacyjna ani zażalenie do Sądu Najwyższego. Tym bardziej środki te - jako nieprzewidziane w żadnym z powołanych wyżej przepisów - nie przysługują na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające zażalenie na postanowienie tego sądu utrzymujące w mocy postanowienie referendarza sądowego o oddaleniu wniosku o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji.

Mając na względzie niezaskarżalność skargą kasacyjną przedmiotowego postanowienia, z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzeczono zatem jak w sentencji.